

Informatienotitie e-depot (3^e tertiaalrapportage)

Het programma e-depot heeft als doel de realisatie van een e-depot. Hiermee kunnen de zes gemeenten voldoen aan de wettelijke verplichting om hun permanent te bewaren digitale informatie duurzaam toegankelijk te houden. Door middel van drie notities (tertiaalrapportages) per jaar wordt het bestuur op de hoogte gehouden van de stand van zaken. In deze notitie wordt er verslag gedaan van de voortgang in het 3^e tertiaal, dat de maanden september tot en met december van 2023 omvatte. Tevens wordt er kort inzage gegeven in de voortgang van de eerste twee maanden van 2024.

Stand van zaken december 2023 / 3de tertiaalrapportage

In de 2^e tertiaalrapportage werden voor het 3de tertiaal een aantal doelen gesteld. De stand van zaken is aan het einde van het 3de tertiaal:

- Realisatie Linked Data component
In het derde tertiaal is er verder gewerkt aan het implementeren van het informatiemodel. Hierbij is nagedacht over de juiste inrichting voor optimaal gebruik bij livegang. Het Linked Data component staat nu in afwachting van het opslagcomponent voor verdere stappen.
- Inkoop opslag component
Eind december is de keuze gevallen een partner voor het opslagcomponent. De keuze tussen deze en andere partijen werd uiteindelijk bepaald op basis van de kosten voor de opslag, het meegeleverde *content delivery network* en de meedenkende houding. Het contract werd in verband met de uitwerking van de inkoopvoorwaarden nog niet getekend in december.
- (Pre)ingest component
Het ingest component verzorgt het ontvangen, controleren, verrijken en verwerken van digitale archieven. In het 3de tertiaal zijn de eerste randvoorwaarden (de hardware en inbedding in de omgeving) gerealiseerd.
- Voorbereiding portalen
Er zijn eerste interne gesprekken gevoerd over beheer- en raadpleegportalen. Uit deze gesprekken blijkt er behoefte aan verscherping op de verschillende verwachtingen en benodigdheden voor deze portalen. Met het oog op het basis e-depot dat klaar moet zijn in 2024 wordt er aan de hand van ARIA een eerste verduidelijking opgesteld van de minimale eisen per beheerportaal.
- Kasteel Amerongen (aanvullend doel)
De presentatie van linked data is gezien onze keuze voor opslag van onze metadata in een triple store van groot belang. Linked data is een actueel onderwerp bij veel archiefdiensten en culturele instellingen. Het Utrecht Archief (HUA) is op dit moment ook bezig met het implementeren van linked data. Omdat zowel HUA als het RAZU archieven hebben van Kasteel Amerongen, is er besloten eind 2023 een proef op te zetten met als doel data van beide archieven aan elkaar te verbinden en weer te geven. In 2023 zijn de voorbereidingen begonnen.

Stand van zaken 22 februari 2024 (halverwege tertiaal 1)

In de eerste twee maanden van 2024 is er de volgende voortgang te melden:

- Inkoop opslag component
Het contract is begin februari getekend. De implementatie is gestart op 19 februari.
- Uitwerking minimale eisen e-depot
Begin 2024 zijn er verschillende producten opgesteld om de minimale eisen voor het e-depot te verhelderen. Deze producten dienen als basis voor de inkoop van de verschillende portalen dat ook in het eerste tertiaal wordt gestart en dienen tevens als leidraad voor de rest van het jaar. Onder deze producten vallen uitgewerkte eisen op basis van de standaarden PREMIS en Core Trust Seal, een uitgewerkt informatiemodel en uitgewerkte procestekeningen voor overbrenging en beheer.

- Inkoop beheerportaal
Voor het beheerportaal zijn verschillende partijen geselecteerd als mogelijke samenwerkingspartners. Op het moment van schrijven bevindt de inkoop zich in een voorbereidend stadium waarbij in de markt gekeken wordt naar bruikbare componenten en samenwerkingspartners. De eerste gesprekken vinden in februari plaats.
- SPARQL cursus
Begin februari hebben drie medewerkers van het RAZU een SPARQL-cursus gevolgd. SPARQL is de 'taal' waarmee je gericht in linked data kan zoeken. SPARQL zal breed worden ingezet in het e-depot, om daarmee zoekvragen van binnen en buiten de organisatie te kunnen beantwoorden.
- Kasteel Amerongen
Overleggen met HUA en Kasteel Amerongen hebben plaatsgevonden begin februari. De doelen van de proef zijn verscherpt en eerste data is in de triple store van het RAZU geplaatst.

Vooruitblik komende periode (afronding tertiaal 1 2024)

- Inkoop beheerportaal
Naar verwachting worden de eerste keuzes rondom inkoop gemaakt richting het einde van dit tertiaal. In de huidige planning is de aanschaf van het beheerportaal in de zomer gepland.
- Ketentest integratie ingest, Linked Data en opslag component
Met de realisatie van het opslagcomponent vinden de eerste ketentests tussen het ingest, Linked Data en opslagcomponent plaats. Deze tests zijn met name gericht op een succesvolle opname en doorzoekbaarheid van digitaal archief via de geëiste API-uitwisselmogelijkheden. Eind februari wordt hiermee gestart en dit moet begin maart zijn afgerond.
- Inhuur expertise
In 2024 zal aanvullende expertise worden ingehuurd voor de inrichting van verschillende componenten, waaronder het beheerportaal; de toepassing van security- en privacy by design; de voorbereiding van de certificering van het e-depot (Core Trust Seal) en een toets van de veiligheid van het e-depot.
- Kasteel Amerongen
In dit tertiaal moet een eerste opzet worden gemaakt waarin de data van HUA en het RAZU aan elkaar worden verbonden. Dit wordt gedaan aan de hand van SPARQL.